

FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI CIVILI
IMHALLEF
ONOR. GEOFFREY VALENZIA B.A., LL.D.

Seduta ta' nhar il-Gimgha, 30 ta' Marzu, 2001

Numru 12

Citaz. Nru. 2577/97GV

Doc. Nru. 47-01

Francis Fenech, George Cassar, John Agius u Raymond Agius personalment u FCJR Co. Ltd.

vs

Traveller's Lodge Co. Ltd. u b'digriet tal-20 ta' April, 1998 gie kjamat fil-kawza Mario Vella

Il-Qorti,

PRELIMINARI

Rat l-att tac-citazzjoni li permezz taghha gie premess illi l-atturi huma kredituri tas-socjeta' konvenuta fl-ammont ta' seba' u tmenin elf lira Maltin (Lm87,000), oltre l-imghax dekors, bilanc ta' somma akbar dovuta lilhom skont skrittura privata tal-1992 li giet iffirmata fil-prezenza ta' l-avukat Dr. Henry Mizzi, (hawn annessa u mmarkata Dok. A);

Premess illi skond l-istess, is-socjeta' konvenuta obligat ruhha li thallas l-ammont fi zmien xahrejn mid-data ta' l-istess skrittura u sal-lum ghadu ma thallasx;

Premess illi dan id-debitu huwa cert, likwidu u dovut u fil-fehma tal-atturi is-socjeta' konvenuta m'ghandiex eccezzjonijiet xi tressaq kontra t-talba ta' l-atturi ghall-hlas ta' l-istess ammont;

Premess illi ghalkemm interpellata diversi drabi, anki permezz tal-ittra tas-17 ta' Jannar, 1997, is-socjeta' konvenuta baqghet inadempjenti;

L-atturi talbu li din il-Qorti:

1. Tiddecidi skond it-talba bid-dispensa tas-smiegh tal-kawza a termini ta' l-artikolu 167 u 170 tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili (Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta);
2. Tikkundanna lis-socjeta' konvenuta sabiex fi zmien li din il-Qorti joghgobha tistabbilixxi thallas lill-atturi s-somma ta' seba' u tmenin elf lira Maltin (Lm87,000) oltre l-imghax dekors, bilanc ta' somma akbar dovut lilhom skond l-iskrittura privata fuq imsemmija;

Bl-ispejjez kontra s-socjeta' konvenuta inkluzi dawk tal-mandat ta' sekwestru numru 5531/97 datat 3 ta' Novembru, 1997.

Rat id-dikjarazzjoni tal-atturi a fol. 3 tal-process;

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet ta' Traveller's Lodge Co. Ltd. a fol. 16 tal-process fejn eccepiet:

1. Illi l-pagament reklammat fic-citazzjoni mhux dovut ghaliex l-iskrittura privata ezebita '*de quo*' hija nulla kemm mill-aspett formali kif ukoll mill-aspett materjali; dwar l-ewwel sottomissjoni u cioe' l-aspett formali hija nulla in kwantu ma fihix data; mill-aspett materjali l-iskrittura u l-obbligazzjoni kontrattwali li allegatament tipprowa hija nulla in kwantu afflitta minn kawza simulata ghaliex tirreferi ghal obbligazzjoni intestenti,

minn vizzju ta' kunsens ghaliex il-konvenut qatt ma ffirmaha, minn oggett u kawza falza, minn oggett u kawza illecita; illi l-konvenut qed jipprocedi b'gudizzju separat halli jitlob dikjarazzjoni ta' din il-Qorti illi l-iskrittura ezebita mill-atturi hija nulla u minghajr effett;

2. Illi minghajr pregudizzju ghall-premess, meta s-socjeta' konvenuta akkwistat minn ghand is-socjeta' F.C.J.R. Company Limited il-lukanda Travellers Lodge, Bugibba u dan in virtu ta' att ippublikat minn Nutar Dottor Antoine Agius fit-30 ta' Mejju, 1992, kopja esebita Dok. "AMV1", Travellers Lodge Co. Limited minn liema att pubbliku jirrizulta konklussivament illi l-pagament mis-socjeta' konvenuta sar ghas-saldu ta' kull obligazzjoni tas-socjeta' konvenuta;
3. Illi minghajr pregudizzju ghall-premess, kienu l-atturi jew min minnhom illi kienu responsabbli ghal inadempjenza kontrattwali u s-socjeta' konvenuta qed tagixxi wkoll b'gudizzju separat;

Salvi eccezzjonijiet ohra u bir-rizerva ta' kull azzjoni fil-Ligi spettanti lill-konvenut kontra l-atturi;

Rat id-digriet a fol. 77 tal-process;

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet ta' Anthony Mario gieli maghruf Mario Vella a fol. 79 tal-process fejn eccepixxa:

1. Illi l-eccipjent jattira l-attenzjoni tal-Qorti li l-isem korrett tal-konvenut proprio huwa Anthony Mario Vella u gie kjamat bhala Mario Vella;
2. Illi l-pagament reklamta fic-citazzjoni mhux dovut ghaliex l-iskrittura privata ezebita '*de quo*' hija nulla kemm mill-aspett formali kif ukoll mill-aspett materjali; dwar l-ewwel sottomissjoni u cioe' l-aspett formali hija nulla in kwantu ma fihix data u d-dettalji u l-partikolari m'humix

precizament indikati; mill-aspett materjali l-iskrittura u l-obbligazzjoni kontrattwali li allegatament tipprova hija nulla in kwantu afflitta minn kawza simulata ghaliex tirreferi ghal obbligazzjoni intestenti, minn vizzju ta' kunsens ghaliex il-konvenut qatt ma ffirmaha, minn oggett u kawza falza, minn oggett u kawza illecita; illi l-konvenut qed jipprocedi b'gudizzju separat halli jitlob dikjarazzjoni ta' din il-Qorti illi l-iskrittura ezebita mill-atturi hija nulla u minghajr effett;

3. Illi minghajr pregudizzju ghall-premess, meta s-socjeta' konvenuta akkwistat minn ghand is-socjeta' F.C.J.R. Company Limited il-lukanda Travellers Lodge, Bugibba u dan in virtu ta' att ippublikat minn Nutar Dottor Antoine Agius fit-30 ta' Mejju, 1992, kopja esebita man-Nota ta' l-Eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta, minn liema att pubbliku jirrizulta konklussivament illi ma hemm ebda debitu mill-konvenut proprio;
4. Illi minghajr pregudizzju ghall-premess, kienu l-atturi jew min minnhom illi kienu responsabbli ghal inadempjenza kontrattwali u s-socjeta' konvenuta qed tagixxi wkoll b'gudizzju separat kif ukoll ghaliex il-konvenut huwa responsabbli illi ma ggarantewx il-pacifiku pussess;;

Salvi eccezzjonijiet ohra u bir-rizerva ta' kull azzjoni fil-Ligi tal-konvenut kontra l-atturi;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet ulterjuri tal-konvenuti Travellers Lodge Co. Ltd. et a fol. 212 tal-process fejn eccepew:

1. Illi skond il-verzjoni attrici, l-origini tal-kreditu pretiz jikkonsisti f'bilanc ta' xoghol ta' kostruzzjoni esegwit mill-atturi, liema kreditu pretiz huwa infondat fil-fatt u fid-dritt;
2. Illi minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet ga sollevati mill-konvenuti, u ghall-posizzjoni tal-konvenuti li l-kreditu vantat huwa fittizju u fabbrikat,

kwalunkwe kreditu konsistenti f'xoghol ta' bini u kostruzzjoni huwa fi kwalunkwe kaz milqut mit-terminu preskrittiv ta' tmintax il-xahar ai termini ta' l-artikolu 2148(a) Kap. 16, u t-talba attrici hija ghaldaqstant perenta;

3. Illi minghajr pregudizzju, jigi eccepit it-terminu biennali a tenur ta' l-artikolu 2149(a) Kap. 16 fir-rigward ta' kontrattazzjoni ta' xoghol ta' bini, u dan sussidjarjament in kwantu dan it-terminu jista' jkun applikabbli b'mod komplimentari, jew alternattivament fil-kaz illi jirrizulta li l-kreditu vantat jaqa' esklussivament taht dan it-terminu;
4. Illi in vista ta' l-artikolu 2160(1) Kap. 16 u ghal kull buon fini jigi rilevat illi l-konvenut Anthony Mario Vella ga ddikjara bil-gurament (u dan fil-kwalita' tieghu personali kif ukoll rappresentattiva) illi l-konvenuti ma humiex debituri ta' l-atturi;
5. Illi b'riferenza ghall-kap ta' l-ispejjez, jinghad li l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni qieghda ssir f'dan l-istadju avanzat tal-proceduri u ma saritx qabel ghaliex l-origini ta' l-allegat kreditu ma giex sufficjenterment spjegat fic-citazzjoni attrici bil-mod kif eventwalment irrizulta mix-xhieda ta' l-atturi stess.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat in-noti tal-partijiet;

TALBA

L-atturi qed jitlobu li din il-Qorti: tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-atturi s-somma ta' Lm87,000 oltre l-imghax dekors bilanc ta' somma akbar dovut lillhom skond l-iskrittura privata ezibita Dok A.

ECCEZZJONIJIET

Il-konvenuti Traveller's Lodge Co Ltd eccepew (fol. 16):

li l-ammont mitlub mhux dovut ghaliex l-iskrittura privata esibita hija nulla kemm mill-aspett formali (ghax ma fihex data) kif ukoll mill-aspett materjali (ghax afflitta minn kawza simulata ghaliex tirreferi ghal obligazzjoni inezistenti, minn vizzju ta' kunsens, minn oggett u kawza falza u illecita); illi meta s-socjeta' konvenuta akkwistat il-lukanda Travellers Lodge f'Bugibba, kien sar pagament ghas saldu; illi l-atturi kienu responsabbli ghal inadempjenza kontrattwali;

Il-kjamat fil-kawza Mario Vella eccepixxa (ara fol. 79);

li l-isem korrett tieghu huwa Anthony Mario Vella; (dwar din l-eccezzjoni jirrizulta li Anthony Mario Vella hu gieli maghruf bhala Mario Vella - ara eccezzjoni tieghu); li l-ammont mitlub mhux dovut ghaliex l-iskrittura privata esibita hija nulla kemm mill-aspett formali (ghax ma fihex data) kif ukoll mill-aspett materjali (ghax afflitta minn kawza simulata ghaliex tirreferi ghal obligazzjoni inezistenti, minn vizzju ta' kunsens, minn oggett u kawza falza u illecita); illi ma hemm ebda debitu dovut mill-kjamat fil-kawza proprio; illi l-atturi kienu responsabbli ghal inadempjenza kontrattwali u ma ggarantixxewx il-pacifiku pussess;

Il-konvenuti Traveller's Lodge Co. Ltd. et eccepew ulterjorment a fol. 212

:

li kwalunkwe kreditu konsistenti f'xoghol ta' bini u kostruzzjoni huwa milqut bil-preskrizzjoni a termini ta' l-artikolu 2148(a) Kap 16 (tmintax-il xahar);

b'terminu ta' sentejn taht l-artikolu 2149(a) fir-rigward ta' kontrattazzjoni ta' xoghol ta' bini. A tenur ta' l-artikolu 2160(1) il-konvenuti diga' ddikjaraw li m'humiex debituri ta' l-atturi. Ai fini tal-kap ta' l-ispejjez, il-konvenuti ssottomettew li din l-eccezzjoni nghatat f'dan l-istadju inoltrat tal-kawza ghaliex l-allegat kreditu ma giex sufficjentement spjegat fic-citazzjoni attrici bil-mod kif irrizulta wara mix-xhieda ta' l-atturi stess.

KONSIDERAZZJONIJIET

B'verbal a fol. 219A il-partijiet qablu li l-provi li saru f'din il-kawza ghandhom japplikaw ghall kawza Citaz. Nru. 2386/99/GV u ghar-rikors 306/98 bejn l-istess partijiet u fuq l-istess mertu.

Illi l-konvenuti pprezentaw nota ta' sottomissjonijiet fil-kawza Citaz. Nru. 2386/99GV u r-risposta ghaliha tinsab f'dan il-process. Illi l-punti li gew sottomessi f'dawn in-noti japplikaw bl-istess mod ghaz-zewg kawzi u rikors.

KONTESTAZZJONI

L-atturi xehdu li l-konvenut kien xtara l-lukanda Traveller's Lodge, f'*shell form* ghas-somma ta' Lm187,000. Billi l-konvenut ma kellux flus, ftehm li huwa jissellef mill-bank is-somma ta' Lm240,000, li minnhom kellu jaghti Lm100,000 fuq il-kuntratt u l-bilanc fuq l-iskrittura Dok A. Biex jghinu lill-konvenut, huma nehew l-Lm87,000 minn fuq il-lukanda sabiex hu jkun jista' jipoteka mal-bank u jiehu s-self. Kienu itaqu ma' Dr. Henri Mizzi, Deo Scerri u l-konvenut qabel gie ffirmat il-kuntratt biex iffirmaw l-iskrittura Dok A. Kien biss wara li giet iffirmata din l-iskrittura li setgha jsir is-self mill-bank. Meta sar il-kuntratt il-konvenut ghadda cheque tal-bank ta' Lm100,000 f'isem il-kumpanija FCJR lill Raymond Agius u dan ghaddih lill-atturi l-ohra. Fl-iskrittura Mario Vella kien dahal garanti in solidum mas-socjeta' konvenuta. Ghalkemm l-iskrittura ma fihix data din saret fl-istess gurnata li sar il-kuntratt cioe' fit-30 ta' Mejju, 1992.

Minn naha tieghu l-konvenut qed isostni li hu m'ghandux jaghti s-somma mitluba fl-iskrittura billi hu kien hallas il-Lm100,000 fuq il-kuntratt ghas-saldu u l-Lm140,000 kien hallashom qabel. Dwar l-iskrittura Dok A hu qal li l-affarijiet li hemm imnizzla fiha m'ghandhomx x'jaqsmu xejn ma l-affarijiet li ftehm fuqhom dak inhar ghand Dr. Mizzi u l-iskrittura hija bla data u x-xhieda li jghidu li kienu prezenti ma jaqblux dwar fejn saret, jekk saritx qabel jew wara l-kuntratt u ma jafux x'kien fiha. Din la fiha ismu u lanqas l-indirizz ta' Traveller's Lodge ma huwa mnizzel sew. Hu qed isostni li kollox sar b'intenzjoni frawdolenta bl-iskop manifest li jingannawh.

Tikkunsidra

Nullita' ta' l-iskrittura Dok A.

Dwar din l-iskrittura xehed **Dr. Henri Mizzi** li kien hu stess li rredigiha. Fuq l-iskrittura hu xehed li d-dok A hu kopja ta' ftehim li kien sar fil-1992 u li kien kitbu hu. Il-kljenti tieghu kienu l-kumpanija FCJR. Fuq dan in-negozju l-konvenut kien assistit mill-Avukat Schriha. Is-socjeta' Traveller's Lodge kienet qed tiehu *loan* biex tiffinanzja l-akkwist tal-lukanda. Fl-istess gurnata saru l-iskrittura u l-kuntratt ta' akkwist. L-iskrittura saret immedjatament qabel l-akkwist tal-lukanda fl-ufficini tal-Bank. Ir-raguni li saret l-iskrittura qabel, kienet li kien hemm necessita' li l-venditur jiddikjara lill bank li kif appena jircievi l-flus mill-bank jghid li m'hemmx bilanc izjed ta' prezz dovut. Ghalhekk din l-iskrittura li kienet tissalda parti mill-prezz saret immedjatament qabel il-kuntratt ta' bejgh u *loan*. Il-firem saru quddiemu. Iffirma quddiemu s-Sur Vella u s-Sur Fenech. Hu kien insista li Vella jiffirma darbtejn billi fl-iskrittura hu kien qed jidher ghan nom ta' Traveller's Lodge u iktar tard personalment bhala garanti ta' l-istess obbligi ta' Traveller's Lodge.

Dwar din ix-xhieda l-konvenut xehed li Dr. Mizzi qed jigdeb.

Izda l-istess haga xehed l-accountant ta' l-atturi **Deo Scerri**. Hu qal li d-dok A kien gie iffirmit mill-konvenut Vella u minn Francis Fenech ghal FCJR. Hu kien prezenti meta gie ffirmat. FCJR kien fadlilhom bilanc x'jithallsu fuq il-bjegh tal-lukanda u gie miftiehem mal-konvenut u l-avukat tieghu li parti mis-somma tithallas mill-bank. Lm100,000 kellhom jithallsu direttament mill-bank u Lm87,000 l-ohra jehodhom bhala debitu Francis Fenech peress li kien bena l-lukanda hu. Il-bank kien emfasizza li ma riedx li jkun hemm dejn ma' FCJR meta jigi firmat il-kuntratt. L-iskrittura giet iffirmata qabel ma gie ffirmat il-kuntratt mal-bank. L-iskrittura kien kitibha Dr. H. Mizzi.

Dwar dan ix-xhud il-konvenut insinwa li qed jigdeb ukoll.

Tikkunsidra

Din l-iskrittura kienet giet iffirmata mill-konvenut kemm ghan nom tat Traveller's Lodge Co. Ltd. kif ukoll personalment bhala garanti in solidum tal-pagament tal-ammont ta' Lm87,000 kif jirrizulta mill-istess dokument.

Kemm Dr. Mizzi kif ukoll Deo Scerri kkonfermaw li n-negozjati u l-iffirmar ta' l-iskrittura sar wara konsultazzjoni mal-Avukati tal-konvenut. Zgur ghalhekk li l-konvenut ma kienx qed jiffirma f'ghama jew ghax imgiegheh.

Anzi Deo Scerri izid ighid fix-xhieda tieghu li Vella kien avvicinah kemm il-darba wara l-kuntratt halli jithallsu l-Lm87,000 u l-interessi fuqhom. Kienu kellmuh fuqha Dr. Scriha, Dr. Attard Montaldo u l-accountant Ralph Axiaq. Kienu waslu li kellhom jithallsu b'rati u anke ftehemu fuq l-interessi. Il-problema kienet li l-konvenut qatt ma wasal biex ihallas lura l-flus. Inoltre Scerri xehed li Vella qatt ma cahad mieghu li kellu jaghti l-Lm87,000 lill-atturi.

Giet ezibita ittra a fol. 134 mill-atturi datata May 1992 iffirmata mill-konvenut li biha huwa rrikonoxxa wkoll li ghandu jaghti l-ammont ta' Lm87,000 lill atturi.

Gie ezibit ukoll mill-atturi *share transfer* u Form K dwar bdil ta' diretturi tas-socjeta' konvenuta li l-konvenut kellu jaghmel biex jaghti garanzija tal-ammont ta' Lm87,000 dovuti minnu lill-atturi. Id-diretturi kellhom jinbidlu meta jsir is-*share transfer*.

Ta' minn jinnota wkoll li l-konvenut waqt il-kawza ma ezentax lill avukat tieghu Dr. J. Attard Montaldo mis-sigriet professjonali u lanqas tella bhala xhud lill Ralph Axiaq li kien prezenti meta giet iffirmata l-iskrittura biex jikkontradicu dak li xehdu Dr. Mizzi, Deo Scerri u l-atturi.

Il-konvenut qed jissottometti li l-iskrittura hija bla data, izda din ma ggibx in-nullita' taghha. Mill-provi prodotti jirrizulta li din giet iffirmata dak in-nhar stess li sar il-kuntratt ta' self mill-bank, u ezattament qabel ma dahlu biex ghamlu l-kuntratt cioe' 30 ta' Mejju, 1992. Jirrizulta mix-xhieda li din giet iffirmata qabel il-kuntratt u anke mill-istess kontenut ta' l-iskrittura hemm indikazzjoni li din kellha ssir qabel.

Dwar il-konnotazzjonijiet tal-partijiet jirrizulta mill-iskrittura li din saret bejn Mario Vella *appearing hereon for and on behalf of Traveller's Lodge Co.Ltd (purchasers) and Francis Fenech appearing hereon for and on behalf of FCJR Co.Ltd*. Mill-provi prodotti jirrizulta li l-partijiet fuq l-iskrittura huma l-attur Francis Fenech u l-konvenuti Traveller's Lodge u Mario Vella u l-firem huma ta' Francis Fenech u ta' Mario Vella li ma cahadx li kien iffirma fuq l-iskrittura ghalkemm ighid li dak li ffirmat ghalih ma kellux x'jasam ma dak li ftehm.

Simulazzjoni

Il-konvenut qed jikkontesta l-iskrittura ukoll a bazi tal-fatt li hu hallas Lm243,250 u ghalhekk m'ghandux jaghti l-ammont mitlub ta' Lm87,000. Dwar l-ammont li hallas u kif hallas hu xehed li kien dahal shab ma George Seychell fix-xiri ta' lukanda f'Bugibba. Seychell kellhu johrog Lm40,000 (f'garaxxijiet) u hu Lm13,000 (plot li xtara f'Bugibba). Kien sar konvenju ghand in Nutar A.

Abela u sar id-depozitu ta' Lm53,000. Il-hlas kellu jsir lill Falzon Brothers li kienu ser jibnu l-lukanda. Is-somma ta' Lm53,000 kellha tinqata mill Lm240,000 il-prezz totali tal-lukanda. Il-Lm187,000 kien il-bilanc li fadal. Imbaghad sar il-konvenju fuq Lm187,000. Wara George Seychell kien hareg minn negozju u saret l-iskrittura a fol. 64. Hu kien ghamel *part payment* lill Falzon Brothers billi baghthom jiehdu konkos u bricks minghand Montebello tal-Bluemix billi dawn kellhom jaghtuh Lm30,000. Hu kien hallas lill Ray Agius Lm140,000 bi flus kontanti u b'cekkijiet mahrugin fuqu minn terzi ara ricevuta Dok. RA1 fol. 228. Il-bilanc kellu jithallas fuq il-kuntratt. Hu ggira wkoll fuq R Agius cheques mahrugin minn terzi b'kemm jiswew Lm43,750 u hariglu zewg cheques f'ismu personali ghas-somma ta' Lm6,000 u Lm3,000. B'hekk hu hallas lill Fenech Lm53,000 u lill Agius Lm52,750 u bejn Lm12,000 jew Lm13,000 f'konkos.

L-atturi qed jikkontestaw dawn il-figuri u qed jissottomettu li huma ma rcevewx il-flus li semma l-konvenut.

In-Nutar A. Abela xehed li fil-11 ta' Settembru, 1990 Raymond Agius u Fenech kienu dahlu f'konvenju mal-konvenut u George Seychell biex dawn jixtru l-lukanda in kwistjoni bil-prezz ta' Lm187,000. Bhala depozitu Seychell kellu jghaddi xi garages lill Fenech. Kienet saret skeda kif kellhom isiru l-pagamenti (ara fol. 65) sakemm isir il-kuntratt f'Mejju tal-1992. Il-pagamenti ma waslux u n-Nutar kien kiteb lill konvenuti (ara fol. 66) biex ihallsu u wissihom li l-atturi kienu ser jiprocedu kontra taghhom. Biex jipprovaw jirrangaw l-affarijiet kien sar ftehim iehor fit-8 ta' Jannar, 1991 (ara fol. 73) fejn Vella kellu jaghmel xi pagament permezz ta' konkos (Lm15,000) izda dan m'avverax ruhu (ara ftehim ulterjuri tas-16 ta' Jannar, 1991 (fol. 71). Il-pagamenti li kellhom isiru ta' Lm14,000 u ta' Lm15,000 baqu ma sarux. Imbaghad Seychell hareg mil-ftehim u sar konvenju (fol. 63) ma Vella biss u dan obbliga ruhhu li jaghti l-Lm40,000 li kien hareg originarjament Seychell fuq l-ewwel konvenju (fol. 64) . Din id-darba wkoll il-konvenju kien ukoll ghal prezz ta' Lm187,000 tal-lukanda (fol. 63). Fenech xehed li billi l-konvenut ma kellux flus, hu kellu jiehu self mill-bank.

Huma kienu ftehemu li fuq il-kuntratt jaghmlu l-prezz ta' Lm240,000 biex il-konvenut ikollu Lm140,000 f'idejh biex ihallas.

Dwar dawn il-konvenji u ftehim, il-konvenut ighid li kollox hu falz. In-Nutar Abela xehed u ikkonferma l-awtenticita' tad-dokumenti u li hu kien inizzel dak li jghidulu l-partijiet u li l-problema tal-konvenut kienet nuqqas ta' flus.

Jirrizulta minn dawn il-provi li l-konvenut ma kienx hallas permezz tal-konkos u lanqas ma kien ghadda il-Lm15,000. Il-pagament ta' Lm40,000 li l-konvenut kellu jhallas lura lill Seychell sar wara li l-konvenut isellef mill-bank u mhux qabel ma saret l-iskrittura Dok A ghalhekk ma jistax jghid li hu kien diga' ghamel pagamenti qabel lill atturi li kellhom jitnaqqsu. Il-pagamenti lill George Seychell saru mill-konvenut wara l-iskrittura Dok. A cioe' saru wara Mejju 1992 u propjament f'Gunju, Lulju, Settembru u Ottubru 1992 fol. 164, 171, 183, 194 u 198 wara li ha l-flus mill-bank.

Dwar il-pagamenti l-ohra li l-konvenut ighid li ghamel, Raymond Agius xehed li d-dokument RA1 a fol. 22 li hemm ma l-affidavit ta' Vella sar fuq insistenza tal-konvenut biex ikun jista jgib il-flus mill-bank. Il-Lm140,000 hu qatt ma rahom. Il-*letterhead* kien ghamilha Vella stess biex ikun jista' jgib il-flus.

Dwar il-Lm9,000 u c-cheques l-ohra Agius spjega li dawn m'ghandhomx x'jaqsmu ma dan il-kaz. Hu ma kienx ghamel negozju wiehed ma' Vella. Hu kien gablu x-xoghol minn barra li l-konvenut hallsu tagghom.

Dwar il-pagamenti l-ohra li l-konvenut ighid li ghamel permezz ta' cheques mahruqa minn terzi u li gew allegatament moghtija lill Agius, il-Qorti tirrileva li dwar dawn ma ngabet ebda prova fuq il-konsistenza tagghom u lanqas kif saru.

Il-konvenut qed jattakka wkoll l-iskrittura ghax fuq il-garanzija li huwa ghamel m'hemmx il-firma tal-mara tieghu u semma l-artikoli 1322 tal-Kap 16.

Il-Qorti taghmel riferenza ghall-artikolu 1324 tal-Kap. 16 fejn dan jipprovdi li atti normali ta' gestjoni ta' kummerc, negozju jew professjoni li jkunu qed jigu ezercitati minn parti wahda biss mill-mizzewgin, ikunu vestiti biss f'dik il-parti li fil-fatt tkun qed tezercita dak il-kummerc, negozju jew professjoni, anke fejn dawk l-atti. kienu jikkostitwixxu amministrazzjoni straordinarja.

Il-konvenut ukoll qed jippretendi li l-iskrittura hija nulla ghax hija projbita mill-ligi u kuntrarja ghall eghmil xieraq jew ghall ordni pubbliku fis-sens li l-iskrittura saret biex tigi evasa t-taxxa. Il-Qorti tirrileva li ma ngabet ebda prova f'dan is-sens anzi jirrizulta li l-iskrittura saret biex il-konvenut ikun jista' jissellef aktar flus mill-bank u jkollu aktar flus a disposizzjoni tieghu biex ikun jista' jhallas kuntratturi ohrajn. L-iskop ta' l-iskrittura kien u saret fuq insistenza tal-konvenut sabiex ikun jista' jjeħu *overdraft facility* mill bank.

PRESKRIZZJONI

Il-konvenut ecceppixxa ulterjorment a fol. 212 li kwalunkwe kreditu konsistenti f'xoghol ta' bini u kostruzzjoni huwa milqut bil-preskrizzjoni a termini ta' l-artikolu 2148(a) Kap. 16 (tmintax-il xahar); b'terminu ta' sentejn taht l-artikolu 2149(a) fir-rigward ta' kontrattazzjoni ta' xoghol ta' bini. A tenur ta' l-artikolu 2160(1) Il-konvenuti diga' ddikjaraw li m'humix debituri ta' l-atturi.

Illi mill-provi prodotti jidher car li l-konvenut bl-iskrittura msemmija rrikonoxxa li huwa debitur ta' l-atturi u ghalhekk japplika l-artikolu 2133 tal-Kap. 16 li l-preskrizzjoni tinkiser jekk id-debitur jaghraf il-jedd tal-parti li kontra taghha dik il-preskrizzjoni kienet bdiet miexja. (Vol LXXX1 p3 p 217).

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tiddecidi prevja li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenuti, tilqa' t-talba attrici, bl-imghax u bl-ispejjez kontra l-konvenuti.

ONOR. IMHALLEF GEOFFREY VALENZIA B.A., LL.D.

**Frankie Mercieca
DEPUTAT REGISTRATUR**